ལོའིཟླཚེས གལཆེའིགསརའགྱུར ལྷོབོཁའིའིབོདབོཡིའིགཚགསཔརའགན་འཁུར་རྩོམ་སྒྲིག་པ།བསོད་ནམས་དོན་འགྲུབ།ལག་བསྟར་རྩོམ་སྒྲིག་པ།ལོ་ཡག་མཚམས་གཅོད།

(པར་ངོས་དང་པོར་མཐུད།ཀ)རིག་གནས་སྔར་བས་དར་་་་་་་
ཞིང་རྒྱས་པ།སྐྱེ་ཁམས་ཁོར་ཡུག་སྔར་བས་ལེགས་པ།མི་དམངས་་་་
ཀྱི་འཚོ་བ་སྔར་བས་བདེ་སྐྱིད་ལྡན་པ་བཅས་བྱུང་ནས།མཐུན་སྒྲིལ་
དང་།འབྱོར་ཕྱུགཤེས་དཔལ།ཞི་མཐུན།མཛེས་སྡུག་བཅས་ལྡན་་
པའི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་དེང་རབས་ཅན་གྱི་བོད་ལྗོངས་གསར་་་་་
པའི་ཕྱོགས་སུ་གོམ་ཞེང་ཆེན་པོས་མདུན་སྐྱོད་བྱེད་བཞིན་མཆིས།
འགག་རྩའི་དུས་མཚམས་ཀྱི་ཚན་རིག་དང་མཐུན་པའི་་་
མཛུབ་ཁྲིད།——
བློ་མཐུན་ཞི་ཅིན་ཕིང་གིས་སྲོག་ཤིང་གནང་བའི་་་་
ཏང་ཀྲུང་དབྱང་གི་གཟིགས་རྒྱང་རིང་བ་དང་དུས་་་་་
གནས་རྟོགས་དཔྱོད་ཀྱིས་བོད་ལྗོངས་དུས་རབས་་་་་་་
གསར་པའི་རྒྱུགས་འབུལ་ལམ་བུར་ཡག་པོ་བསྐྱོད་་་་་་
པར་ཁ་སྒྱུར་ཕྱོགས་སྟོན་གནང་བ།
སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅི་ཞི་ཅིན་ཕིང་བོད་དུ་ཕེབས།
2021ལོའི་ཟླ་7པའི་ཟླ་སྨད་དུ་སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅི་ཞི་ཅིན་ཕིང་་་་་་་་་
གིས་གངས་ལྗོངས་ས་མཐོར་རྟོག་ཞིབ་གནང་བ་དེ་ནི་ཀྲུང་གོ་གུང་་་
ཁྲན་ཏང་དབུ་བརྙེས་ནས་ལོ་ངོ་100འཁོར་བར་རྟེན་འབྲེལ་ཞུ་་་་་་་
བའི་ཚོགས་ཆེན་འཚོགས་རྗེས་ས་ཁུལ་དུ་རྟོག་ཞིབ་གནང་ཐེངས་་་་་
དང་པོ་དེ་ཡིན།ཁོང་གིས་གྲོང་གསེབ་དང་།གྲོང་ཁྱེར་གྱི་སྤྱི་གླིང་།
ལྕགས་ལམ་གྱི་ལྟེ་བ།ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་སྤེལ་ཡུལ།རིག་གནས་་་
ཁྲོམ་གཞུང་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ།མི་རིགས་ཁག་གི་ལས་བྱེད་པ་དང་
མང་ཚོགས་ཚོར་འཚམས་འདྲི་གནང་བ་མ་ཟད།བོད་ཞི་བས་་་་་་་་་་
བཅིངས་འགྲོལ་བཏང་ནས་ལོ་ངོ་70འཁོར་བར་རྟེན་འབྲེལ་ཡང་་་་
ཞུས་པ་རེད།ཀྲུང་གུང་ཀྲུང་དབྱང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅི་དང་།རྒྱལ་་་་་
ཁབ་ཀྱི་ཀྲུའུ་ཞི།ཀྲུང་དབྱང་དམག་ཨུད་ཀྱི་ཀྲུའུ་ཞི་བཅས་ཡིན་པའི་
ངོས་ནས་བོད་དུ་ཕེབས་ཏེ་བོད་ཞི་བས་བཅིངས་འགྲོལ་བཏང་བར་
རྟེན་འབྲེལ་ཞུས་པ་དེ་ནི་ཏང་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཐེངས་་
དང་པོ་རེད།
རྟོག་ཞིབ་གནང་རིང་།སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅི་ཞི་ཅིན་ཕིང་གིས་གསུང་་་
བཤད་གལ་ཆེན་རབ་དང་རིམ་པ་དང་མཛུབ་སྟོན་གལ་ཆེན་རབ་་་་
དང་རིམ་པ་གནང་སྟེ།བོད་ཡུན་རིང་བདེ་འཁོད་དང་སྤུས་ཚད་་་་་་
མཐོ་བའི་འཕེལ་རྒྱས་ལ་བཀོད་སྒྲིག་ཚགས་ཚུད་གནང་ནས་བོད་་་་་
ཀྱིས་དུས་རབས་གསར་པའི་རྒྱུགས་འབུལ་ལམ་བུར་ཡག་པོ་བསྐྱོད་་
པར་ཁ་སྒྱུར་ཕྱོགས་སྟོན་གནང་ཡོད།
བོད་ནི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བདེ་འཇགས་སྲུང་ཡོལ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་་
པས་མེས་རྒྱལ་གྱི་ལྷོ་ནུབ་མཐའ་མཚམས་སྲུང་སྐྱོང་གི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་་་
འགན་འཁྲི་འཁུར་བཞིན་ཡོད།
ཞི་བས་བཅིངས་འགྲོལ་བཏང་ནས་ལོ་ངོ་70ཡི་རིང་།སྐབས་་་་་་
རིམ་བྱུང་གི་ཀྲུང་དབྱང་འགོ་ཁྲིད་མཉམ་སྡེབ་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ལས་་་་་་་་
དོན་ལ་ཚད་མཐོའི་མཐོང་ཆེན་དང་།བོད་ཀྱི་འཕེལ་རྒྱས་ལ་དོ་་་་་་་་་
ཁུར།བོད་ཀྱི་མི་དམངས་ལ་ཐུགས་ཁུར་བཅས་གནང་གི་ཡོད།
སྒྱུར་བཅོས་སྒོ་དབྱེ་བྱས་ཚུན།ཏང་ཀྲུང་དབྱང་གིས་སྔ་རྗེས་སུ་བོད་
ཀྱི་ལས་དོན་སྐོར་གྱི་བཞུགས་མོལ་ཚོགས་འདུ་ཐེངས་བདུན་་་་་་་་་་
འཚོགས་ཏེ།བོད་ཀྱི་སྒྱུར་འཕེལ་བརྟན་གསུམ་སྐོར་ལ་བཀོད་སྒྲིག་་་
གལ་ཆེན་རབ་དང་རིམ་པ་གནང་ནས།བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཡར་ངོའི་
ཟླ་ལྟར་འཕེལ་རྒྱས་དང་མི་དམངས་ཀྱི་འཚོ་བ་དབྱར་མཚོ་རྒྱས་པ་་་
བཞིན་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བར་སྐུལ་འདེད་བཏང་བ་རེད།
ཏང་གི་ཚོགས་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་པ་འཚོགས་ཚུན།བོད་ཀྱིས་་་་་་་་་
འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་གོ་སྐབས་དེ་བས་ཆེ་བ་བསུས་པ་དང་ཆབས་ཅིགཡུན་རིང་བདེ་འཁོད་དང་སྤུས་ཚད་མཐོ་བའི་འཕེལ་རྒྱས་མངོན་་་་་
འགྱུར་བྱེད་པའི་འགག་རྩའི་དུས་སྐབས་སུ་སླེབས་པས་གདམ་ག་་་་་
དང་འགྲན་སློང་རབ་དང་རིམ་པ་འཕྲད་པ་སྟེ།
རྒྱལ་ཁབ་བཅོས་སྐྱོང་བྱེད་རིང་བོད་ཀྱི་ལས་དོན་གྱི་ངེས་གནས་་
གཏན་འཁེལ་ཇི་ལྟར་བྱེད་དགོས་སམ།
བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དུས་བབ་རྒྱུན་མཐུད་བརྟན་ལྷིང་དང་།
ཡུན་རིང་བརྟན་ལྷིང་།ཕྱོགས་ཡོངས་བརྟན་ལྷིང་བཅས་མངོན་་་་་་་་
འགྱུར་ཇི་ལྟར་ཡོང་བ་བྱེད་དགོས་སམ།
བོད་ཀྱིས་དུས་བཀག་ལྟར་དབུལ་སྒྲོལ་འགག་སྒྲོལ་གྱི་དམིགས་་་་
ཚད་མངོན་འགྱུར་ཇི་ལྟར་བྱེད་དགོས་སམ།
ས་མཐོའི་སྐྱེ་ཁམས་སྲུང་སྐྱོང་ཡག་པོ་དང་སའི་གོ་ལའི་སྣེ་གསུམ་
པ་སྲུང་སྐྱོང་ཡག་པོ་ཇི་ལྟར་བྱེད་དགོས་སམ།
མཐའ་མཚམས་ས་ཁུལ་མགྱོགས་མྱུར་བསྐྲུན་ཏེ་མཐའ་སྲུང་སྲ་་་་
བརྟན་དང་མཐའ་མཚམས་བདེ་འཇགས་འགན་ལེན་ཇི་ལྟར་བྱེད་་་
དགོས་སམ།
གོང་གསལ་གྱི་ཇུས་ཐག་གཅོད་དགོས་པའི་གནད་དོན་གལ་་་་་་་་
ཆེན་རབ་དང་རིམ་པས་ཏང་ཀྲུང་དབྱང་གི་རྒྱལ་སྲིད་སྐྱོང་ལུགས་་་་
དང་བོད་ཇུས་འགོད་བདག་གཉེར་གྱི་བློ་གྲོས་དང་བློ་སྟོབས་ལ་་་་་་་་
ཚོད་བགམ་ནན་པོ་འཕྲད།
དུས་ཡུན་རིང་པོའི་ནང་།སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅི་ཞི་ཅིན་ཕིང་གིས་བོད་་
ལ་ཐུགས་ཁུར་ཟབ་མོ་གནང་བ་དང་།བོད་ཀྱི་ལས་དོན་ལ་ཐུགས་་་་
བསམ་ཟབ་མོ་བཞེས་ཀྱི་ཡོད།1998ལོའི་ཟླ་6པར་བློ་མཐུན་ཞི་་་་་་
ཅིན་ཕིང་ཧྥུའུ་ཅན་གྱི་ཁ་གཏད་རོགས་སྐྱོར་གྱི་ལས་འགན་ཆེད་་་་་་་་

བོད་དུ་རྟོག་ཞིབ་གནང་བར་ཕེབས་མྱོང་ཡོད།ཀྲུང་དབྱང་དུ་ཕྱག་་
ལས་གནང་རྗེས།2011ལོའི་ཟླ་7པར་བློ་མཐུན་ཞི་ཅིན་ཕིང་གིས་་་
ཀྲུང་དབྱང་སྐུ་ཚབ་ཚོགས་པའི་ཚོགས་གཙོའི་མིང་ཐོག་ནས་བོད་ཞི་
བས་བཅིངས་འགྲོལ་བཏང་ནས་ལོ་ངོ་60འཁོར་བར་རྟེན་འབྲེལ་་་་
ཞུ་བའི་མཛད་སྒོར་ཞུགས་ཏེ།བོད་འཕེལ་རྒྱས་མགྱོགས་སུ་གཏོང་་་
བ་དང་བོད་ཀྱི་བརྟན་ལྷིང་སྲུང་སྐྱོང་བྱེད་པ་ནི་ཀྲུང་དབྱང་གི་་་་་་་་་་
འཐབ་ཇུས་བཀོད་སྒྲིག་དང་བླང་བྱ་ཁ་གསལ་ཞིག་ཡིན་ལ།བོད་ཀྱི་
མི་རིགས་ཁག་གི་ལས་བྱེད་པ་དང་མང་ཚོགས་ཚོའི་འདུན་པ་ཆེན་་་
པོ་དང་ཐུན་མོང་གི་འགན་འཁྲི་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ཡོད།
2013ལོའི་ཟླ་3པར་མི་དམངས་ཚོགས་ཁང་ཆེ་མོའི་བོད་་་་་་་་་་
ལྗོངས་ཚོམས་ཆེན་དུ།
ཏང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅིར་བདམས་རྗེས་རྒྱལ་ཡོངས་མི་དམངས་
འཐུས་མི་ཚོགས་ཆེན་ལ་ཐེངས་དང་པོ་ཞུགས་མ་ཐག་སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་་་
ཅི་ཞི་ཅིན་ཕིང་བོད་ཀྱི་འཐུས་མི་ཚོགས་པའི་གྲོས་ཞིབ་ལ་ཞུགས།
“རྒྱལ་ཁབ་སྐྱོང་བར་ངེས་པར་དུ་མཐའ་མཚམས་སྐྱོང་དགོས་་་་་
པ་དང་མཐའ་མཚམས་སྐྱོང་བར་སྔོན་ལ་བོད་ལྗོངས་བརྟན་ལྷིང་་་་་
ཡོང་བ་བྱེད་དགོས”གྲོས་ཞིབ་གནང་རིང་།སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅི་ཞི་་་་་་་་་
ཅིན་ཕིང་གིས་མཐའ་སྐྱོང་བོད་བརྟན་གྱི་རྣམ་བཤད་གལ་ཆེན་ཁ་་་་
གསལ་བཏོན་གནང་སྟེ།མཐའ་མཚམས་བཅོས་སྐྱོང་དང་རྒྱལ་ཁབ་
བཅོས་སྐྱོང་ཁྲོད་ཀྱི་བོད་ཀྱི་ལས་དོན་གྱི་དམིགས་བསལ་གནས་བབ་
ནན་བཤད་གནང་བ་དང་།སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་བདེ་འཇགས་ལྟ་
བའི་གཟིགས་རྒྱང་ནས་བོད་ཀྱི་འཕེལ་རྒྱས་དང་བརྟན་ལྷིང་དེ་རྒྱལ་
ཁབ་དར་རྒྱས་དང་བདེ་འཇགས་ལ་དོན་སྙིང་གལ་ཆེན་ལྡན་པ་་་་་་་་
མངོན་གསལ་དོད་དུ་བཏང་གནང་ཡོད།
ཏང་གི་ཚོགས་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་པ་འཚོགས་ཚུན།སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་་་་་
ཅི་ཞི་ཅིན་ཕིང་གིས་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་བོད་ཐུགས་ལ་་་་་་་་་་
བཅངས་གནང་བ་དང་།བོད་ལ་བརྩེ་སེམས་བཅངས་གནང་སྟེ་སྐུ་་
ངོ་མས་བོད་ཀྱི་ལས་དོན་ལ་ཇུས་འགོད་གནང་བ་སྟེ།
ཀྲུང་དབྱང་ཆབ་སྲིད་ཅུས་ཀྱི་ཚོགས་འདུ་འཚོགས་ནས་བོད་ཀྱི་
ལས་དོན་ལ་ཞིབ་འཇུག་གནང་ཞིང་།“མི་རིགས་མཐུན་སྒྲིལ་ལ་་་་་་
ཤུགས་སྣོན་བརྒྱབ་ནས་མཛེས་སྡུག་ལྡན་པའི་བོད་ལྗོངས་འཛུགས་་་
སྐྲུན་བྱེད་དགོས་པའི”མཛུབ་སྟོན་གལ་ཆེན་གནང་བ་དང་།ཀྲུང་་་་
དབྱང་སྲིད་གཞུང་གིས་བོད་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱས་པའི་གཙོ་གནད་་་་་་་་་
འཛུགས་སྐྲུན་རྣམ་གྲངས་འབོར་ཆེན་གཏན་འཁེལ་གནང་བ།ཆེད་
མངགས་བོད་ཀྱི་ལས་དོན་སྤེལ་ཚུལ་གྱི་སྙན་སེང་ཐེངས་མང་གསན་
པ།བོད་ཀྱི་མི་རིགས་ཁག་གི་མི་དམངས་ལ་ཕན་པའི་དམིགས་་་་་་་་་་
བསལ་གཟིགས་སྐྱོང་སྲིད་ཇུས་རབ་དང་རིམ་པ་གཏན་འཁེལ་་་་་་་་་་
གནང་བ་སོགས་རེད།
བོད་ཀྱི་བཅོས་སྐྱོང་མ་ལག་དང་བཅོས་སྐྱོང་ནུས་པ་དེང་རབས་་
ཅན་ལ་སྐུལ་འདེད་གཏོང་བའི་འཕེལ་རིམ་ཁྲོད།སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅི་ཞི་
ཅིན་ཕིང་གིས་གཙོ་སྐྱོང་གནང་བའི་བོད་ཀྱི་ལས་དོན་སྐོར་གྱི་་་་་་་་་་
བཞུགས་མོལ་ཚོགས་འདུ་ཐེངས་གཉིས་ལ་ལམ་ཚད་རྡོ་རིང་ལྟ་བུའི་
དོན་སྙིང་ལྡན་ཡོད།
2015ལོའི་ཟླ་8པར་ཀྲུང་དབྱང་གི་བོད་ཀྱི་ལས་དོན་སྐོར་གྱི་་་་་
བཞུགས་མོལ་ཚོགས་འདུ་ཐེངས་དྲུག་པའི་ཐོག་སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅི་ཞི་་་་
ཅིན་ཕིང་གིས་བརྗོད་གཞི་གལ་ཆེན་ཡིན་པའི་ཏང་གི་བོད་སྐྱོང་་་་་་་་
མཛད་ཇུས་བཏོན་གནང་བ་མ་ཟད།དེའི་ཞིབ་ཕྲའི་ནང་དོན་ལ་ཆ་
ལག་ཚང་བའི་རྒྱས་བཤད་གནང་ཡོད།
ལོ་5ཡི་རྗེས་ཀྱི་2020ལོའི་ཟླ་8པར་ཀྲུང་དབྱང་གི་བོད་ཀྱི་ལས་
དོན་སྐོར་གྱི་བཞུགས་མོལ་ཚོགས་འདུ་ཐེངས་བདུན་པའི་ཐོག་སྤྱི་་་་་
ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅི་ཞི་ཅིན་ཕིང་གིས་ཏང་གི་བོད་སྐྱོང་མཛད་ཇུས་སྔར་་་་་་་
བས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་སུ་དང་འཕེལ་རྒྱས་བཏང་ནས་དུས་རབས་་་་་
གསར་པའི་ཏང་གི་བོད་སྐྱོང་མཛད་ཇུས་ཁ་གསལ་བཏོན་གནང་བ་
སྟེ།
ངེས་པར་དུ་ཀྲུང་གོ་གུང་ཁྲན་ཏང་གི་འགོ་ཁྲིད་དང་།ཀྲུང་གོའི་་
ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པའི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལམ་ལུགས།མི་རིགས་་
ས་ཁོངས་རང་སྐྱོང་ལམ་ལུགས་བཅས་མཐའ་འཁྱོངས་བྱེད་དགོས་་་
པ་དང་།

ངེས་པར་དུ་རྒྱལ་ཁབ་སྐྱོང་བར་ངེས་པར་དུ་མཐའ་མཚམས་་་་་་་
སྐྱོང་དགོས་པ་དང་མཐའ་མཚམས་སྐྱོང་བར་སྔོན་ལ་བོད་ལྗོངས་་་་་
བརྟན་ལྷིང་ཡོང་བ་བྱེད་དགོས་པའི་འཐབ་ཇུས་ཀྱི་དགོངས་པ་་་་་་་་་
མཐའ་འཁྱོངས་བྱེད་དགོས་པ།
ངེས་པར་དུ་མེས་རྒྱལ་གཅིག་གྱུར་སྲུང་སྐྱོང་དང་མི་རིགས་་་་་་་་་་
མཐུན་སྒྲིལ་ལ་ཤུགས་སྣོན་རྒྱག་རྒྱུ་དེ་བོད་ཀྱི་ལས་དོན་གྱི་དམིགས་་་
ས་དང་ཤུགས་རྒྱག་སར་བརྩི་རྒྱུ་མཐའ་འཁྱོངས་བྱེད་དགོས་པ།
ངེས་པར་དུ་ཁྲིམས་ལྟར་བོད་སྐྱོང་དང་།དམངས་ཕྱུག་བོད་་་་་་་་
དར།ཡུན་རིང་བོད་སྐྲུན།མི་སེམས་གཅིག་སྒྲིལ།རྨང་གཞི་བརྟན་་་
གཏོང་བཅས་ཀྱི་རྩ་དོན་གལ་ཆེན་མཐའ་འཁྱོངས་བྱེད་དགོས་པ།
ངེས་པར་དུ་རྒྱལ་ནང་དང་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཡོངས་གཉིས་ལ་སྤྱི་་་་་་་་་
འདོམས་བྱེད་དགོས་པ།
ངེས་པར་དུ་དམངས་འཚོ་ལེགས་གཏོང་དང་མི་སེམས་གཅིག་་་་
སྒྲིལ་བྱ་རྒྱུ་དེ་དཔལ་འབྱོར་དང་སྤྱི་ཚོགས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་འགོ་་་་་་་་་་

འཛུགས་ས་དང་དོན་ལ་བབས་སར་བརྩི་དགོས་པ།
ངེས་པར་དུ་མི་རིགས་ཁག་དབར་འགྲོ་འོང་དང་།སྤེལ་རེས།
མཉམ་འདྲེས་བཅས་ལ་སྐུལ་འདེད་གཏོང་དགོས་པ།
ངེས་པར་དུ་རང་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་ལུགས་ཀྲུང་གོ་ཅན་གྱི་ཁ་ཕྱོགས་་་་་
དང་ཁྲིམས་ལྟར་ཆོས་ལུགས་ལས་དོན་ལ་དོ་དམ་བྱ་རྒྱུ་མཐའ་་་་་་་་་་
འཁྱོངས་བྱེད་དགོས་པ།
ངེས་པར་དུ་སྐྱེ་ཁམས་སྲུང་སྐྱོང་ཨང་དང་པོར་འཇོག་རྒྱུ་མཐའ་་
འཁྱོངས་བྱེད་དགོས་པ།
ངེས་པར་དུ་ཏང་འཛུགས་སྐྱོང་དང་ལྷག་པར་དུ་ཆབ་སྲིད་་་་་་་་་་
འཛུགས་སྐྱོང་ལ་ཤུགས་སྣོན་རྒྱག་དགོས་པ་བཅས་རེད།
“ངེས་པར་དུ་བཅུ”ཡིས་ཁ་ཕྱོགས་རང་བཞིན་དང་།སྤྱི་ཡོངས་་
རང་བཞིན།འཐབ་ཇུས་རང་བཞིན་བཅས་ཀྱི་གནད་དོན་རབ་་་་་་་་
དང་རིམ་པར་ཚན་རིག་དང་མཐུན་པའི་སྒོ་ནས་ལན་བཏབ་པ་་་་་་་་
དང་།དེ་ནི་ཏང་གིས་བོད་སྐྱོང་དང་།བོད་བརྟན་ལྷིང་།བོད་དར་་
རྒྱས་བཅས་ཡོང་བ་བྱེད་པའི་ལེགས་གྲུབ་ལྡན་པའི་ཉམས་མྱོང་་་་་་་་་
ཕྱོགས་སྡོམ་ཞུན་བརྡར་དང་གསར་གཏོད་འཕེལ་རྒྱས་བཏང་བ་་་་་་
ཞིག་དང་བོད་ཀྱི་ལས་དོན་སྐོར་གྱི་ཞི་ཅིན་ཕིང་གི་དུས་རབས་་་་་་་་་་
གསར་པའི་ཀྲུང་གོའི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པའི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་་་་
དགོངས་པའི་གཅིག་སྡུད་མཚོན་ཚུལ་ཞིག་ཡིན་པས།མར་ཁེ་སི་་་་་་་
རིང་ལུགས་ཀྱི་བདེན་དོན་གྱི་འོད་ཟེར་འཕྲོས་ནས་དུས་རབས་་་་་་་་་
གསར་པའི་བོད་ཀྱི་ལས་དོན་ཡག་པོ་སྒྲུབ་པར་རྩ་བའི་གཞི་འཛིན་་་
ས་མཁོ་འདོན་གནང་ཡོད།
བློ་མཐུན་ཞི་ཅིན་ཕིང་གིས་སྲོག་ཤིང་གནང་བའི་ཏང་ཀྲུང་་་་་་་་་་
དབྱང་གི་འགྱུར་མེད་སྟོབས་ལྡན་གྱི་འགོ་ཁྲིད་དང་དུས་རབས་་་་་་་་་
གསར་པའི་ཏང་གི་བོད་སྐྱོང་མཛད་ཇུས་ཀྱི་ཁྲིད་སྟོན་འོག་བོད་ཀྱི་་་
མི་རིགས་ཁག་གི་ལས་བྱེད་པ་དང་མང་ཚོགས་ཚོས།མཐུན་སྒྲིལ་་་་་་
རྡོག་རྩ་གཅིག་སྒྲིལ་དང་དཀའ་སྤྱད་འབད་འཐབ་བྱས་ཏེ་དུས་ཡུན་
རིང་པོར་ཐག་གཅོད་བྱེད་དགོས་བསམས་ཀྱང་བྱེད་མ་ཐུབ་པའི་་་་་
དཀའ་གནད་མང་པོ་ཐག་གཅོད་བྱས་པ་དང་།དེ་སྔ་སྒྲུབ་དགོས་་་་་
བསམས་ཀྱང་སྒྲུབ་མ་ཐུབ་པའི་དོན་ཆེན་མང་པོ་བསྒྲུབས་ཏེ་བྱ་་་་་་་་
གཞག་ཁག་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་རང་་་་
བཞིན་གྱི་གྲུབ་འབྲས་ཐོབ་ཡོད།
སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་བོད་ལྗོངས་གསར་པ་་་་་་་་་་
འཛུགས་སྐྲུན།——
བློ་མཐུན་ཞི་ཅིན་ཕིང་གིས་སྲོག་ཤིང་གནང་བའི་་་་
ཏང་ཀྲུང་དབྱང་གིས་ཀྲུང་ཧྭ་མི་རིགས་རླབས་ཆེན་་་་་
བསྐྱར་དར་གྱི་འཐབ་ཇུས་མཐོ་ཚད་ནས་བོད་ཀྱི་་་་་་་་
འཕེལ་རྒྱས་ལ་བརྒྱུད་རིམ་ལྡན་པའི་བཀོད་སྒྲིག་་་་་་་་་་
གནང་སྟེ་གངས་ལྗོངས་ས་མཐོ་སྤུས་ཚད་མཐོ་བའི་་་་་
འཕེལ་རྒྱས་ལ་སྐུལ་འདེད་བཏང་བ།
སྔོ་ཐིང་ངེར་གནས་པའི་ཡར་ཀླུང་གཙང་པོའི་ལུང་ཤུར་དུ།
བསྐྱར་དར་རྟགས་ཅན་གྱི་མེ་འཁོར་གསར་རྐྱང“བོད་ཀྱི་སྔོ་ལྗང་་་་་་
མཛེས་ལྗོངས་ཁུལ”ཉིང་ཁྲིའི་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱོད།
ཁྲོན་བོད་ལྕགས་ལམ་གྱི་གྲུབ་ཆ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པ་དང་།
འདི་ལོའི་ཟླ་6ཚེས་25ཉིན་ཤར་གཏོང་ཐུབ་པའི་ལྷ་ཉིང་ལྕགས་་་་་་་
ལམ་ལས་སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅི་ཞི་ཅིན་ཕིང་ལ་དགོངས་ཚོར་ཟབ་མོ་བྱུང་།
ལོ་23གྱི་གོང་དུ།ལྷ་ས་གོང་དཀར་གནམ་ཐང་ནས་ཉིང་ཁྲི་་་་་་་་
བྲག་ཡིབ་གྲོང་རྡལ་བར་བློ་མཐུན་ཞི་ཅིན་ཕིང་རླངས་འཁོར་ལ་་་་་་་་
བཞུགས་ཏེ་ཉིན་གང་འགོར་བ་དང་།འདི་ལོ་བོད་དུ་རྟོག་ཞིབ་ལ་་་་
ཕེབས་སྐབས་བསྐྱར་དར་རྟགས་ཅན་གྱི་མེ་འཁོར་ལ་བཞུགས་ཏེ་་་་་
ཉིང་ཁྲི་ནས་ལྷ་ས་བར་ཆུ་ཚོད་གསུམ་ལྷག་ཙམ་ལས་འགོར་མེད།
བོད་འདི་ཉིད་རི་མཐོ་ཞིང་ལམ་ཐག་རིང་བས་སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅི་་་་་
ཞི་ཅིན་ཕིང་གིས་འདི་གའི་རྨང་གཞིའི་སྒྲིག་བཀོད་འཛུགས་སྐྲུན་ལ་
ཐུགས་ཁུར་ཧ་ཅང་ཆེན་པོ་གནང་གི་ཡོད།འཕྲེད་རྒྱུག་རི་རྒྱུད་་་་་་་་་་
བརྒལ་བའི“དུས་རབས་ཀྱི་ལས་གྲྭ”ཞིག་ཡིན་པའི་ཁྲོན་བོད་་་་་་་་་་
ལྕགས་ལམ་འཛུགས་སྐྲུན་སྐོར་ལ།སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅི་ཞི་ཅིན་ཕིང་གིས་
ཀྲུང་དབྱང་ནོར་དཔལ་ཨུ་ལྷན་གྱི་ཚོགས་འདུ་ཐེངས་གསུམ་པ་་་་་་་་་
དང་།ཀྲུང་དབྱང་གི་དཔལ་འབྱོར་ལས་དོན་ཚོགས་འདུ།ཀྲུང་་་་་་་་
དབྱང་གི་བོད་ཀྱི་ལས་དོན་སྐོར་གྱི་བཞུགས་མོལ་ཚོགས་འདུ་ཐེངས་
བདུན་པ་སོགས་ཀྱི་ཐོག་བཀོད་སྒྲིག་ཐེངས་མང་གནང་ཡོད།འདི་་་
ལོ་བོད་དུ་རྟོག་ཞིབ་གནང་སྐབས།“ཁྲོན་བོད་ལྕགས་ལམ་འཆར་་་་
འགོད་འཛུགས་སྐྲུན་བྱེད་པ་ནི་བོད་ཀྱི་འཕེལ་རྒྱས་དང་དམངས་་་་་
འཚོ་ལེགས་གཏོང་ལ་སྐུལ་འདེད་གཏོང་བའི་བྱ་ཐབས་གལ་ཆེན་་་་་
ཞིག་རེད”ཅེས་ནན་བཤད་གནང་བ་མ་ཟད།“ལོ་བརྒྱ་གཉིས་པའི་
འབད་འཐབ་དམིགས་ཚད་མངོན་འགྱུར་བྱེད་པའི་འཕེལ་རིམ་་་་་་་
ཁྲོད་ཀྱི་མཚོན་བྱེད་རང་བཞིན་གྱི་ལས་གྲྭ་འདི་འཛུགས་སྐྲུན་ཡག་་་་
པོ་བྱེད་དགོས”པའི་བླང་བྱའང་བཏོན་གནང་ཡོད།
ཏང་གི་ཚོགས་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་པ་འཚོགས་ཚུན།བློ་མཐུན་ཞི་་་་་
ཅིན་ཕིང་གིས་སྲོག་ཤིང་གནང་བའི་ཏང་ཀྲུང་དབྱང་གིས་ཀྲུང་ཧྭ་་་་
མི་རིགས་རླབས་ཆེན་བསྐྱར་དར་མངོན་འགྱུར་བྱེད་པའི་འཐབ་་་་་་
ཇུས་ཀྱི་མཐོ་ཚད་ནས་བོད་ཀྱི་བརྟན་ལྷིང་དང་།འཕེལ་རྒྱས།སྐྱེ་་་་་་
ཁམས།མཐའ་སྟོབས་བཅས་དོན་ཆེན་བཞིར་དམིགས་ཏེ་གངས་་་་་

ལྗོངས་ས་མཐོའི་སྤུས་ཚད་མཐོ་བའི་འཕེལ་རྒྱས་ལ་སེམས་ནུས་་་་་་་་་
འབོར་ཆེན་བཏོན་གནང་ཡོད།
ཚོད་བགམ་དྲག་པོ་སྣ་ཚོགས་ལ་ཁ་གཏད་བཅག་ནས་བོད་ཀྱི་སྤྱི་
ཚོགས་སྤྱི་ཡོངས་བརྟན་ལྷིང་རྒྱུན་འཁྱོངས་བྱེད་པའི་ཆེས་རྩ་བ་ནི་་་་
འགྱུར་མེད་སྟོབས་ལྡན་གྱི་ཏང་གི་འགོ་ཁྲིད་རེད།
ཉིང་ཁྲི་གྲོང་ཁྱེར་བྲག་ཡིབ་ཆུས་ཉིང་ཁྲི་གྲོང་རྡལ་ཀ་ལ་གྲོང་ཚོ།
“ཁམ་བུའི་མེ་ཏོག་རབ་ཏུ་བཞད་པའི་ས་ཆ”
ཟླ་7ཚེས་21ཉིན་གྱི་ཕྱི་དྲོ།སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅི་ཞི་ཅིན་ཕིང་དེ་གར་་་
ཕེབས་ནས་གཞི་རིམ་གྱི་ཏང་འཛུགས་སྐྱོང་སོགས་ཀྱི་ལས་དོན་ལ་་་་
བརྟག་ཞིབ་གནང་།
ཉེ་བའི་ལོ་ཤས་རིང་།ཀ་ལ་གྲོང་ཚོས་གྲོང་ཚོ་རིམ་པའི་ཏང་རྩ་་་་
འཛུགས་སྟོབས་ཆེར་བཏང་བ་དང་ཏང་འཛུགས་སྐྱོང་གི་ཁྲིད་སྟོན་་
ནུས་པ་འདོན་སྤེལ་གང་ལེགས་བྱས་ཏེ།“ཁམ་བུའི་མེ་ཏོག་དུས་་་་་་
ཆེན”གཉེར་བ་དང་གྲོང་ཚོའི་མཉམ་སྡེབ་དཔལ་འབྱོར་དར་རྒྱས་་་
བཏང་བས་གྲོང་མིའི་འཚོ་བ་ཉིན་རེ་བཞིན་ལེགས་སུ་ཕྱིན་ཡོད།
2020ལོར་ཀ་ལ་གྲོང་ཚོའི་གྲོང་མི་མི་རེའི་ཆ་སྙོམས་བཀོལ་སྤྱོད་་་་་་་
ཆོག་པའི་ཡོང་འབབ་སྒོར་ཁྲི་3.1ལྷག་ཙམ་ཟིན་ཡོད།
“སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅིས་ངར་ཁྱེད་ནི་གྲོང་ཚོའི་སྣེ་ཁྲིད་པ་ཡིན་པས་་་་་
ནུས་པ་བཏོན་ནས་སྣེ་ཡག་པོ་འཁྲིད་དགོས་ཞེས་གསུངས་ཀྱི་འདུགགྲོང་ཚོའི་ཀྲི་པུའི་ཧྲུའུ་ཅི་ཡིན་པའི་ངས་ལས་ཀ་ཧུར་ཐག་འབད་་་་་་་
ཐག་བྱས་ཏེ་སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅིའི་མངགས་བཅོལ་ཆུད་ཟོས་སུ་གཏོང་་་་
གི་མིན”ཞེས་ཀ་ལ་གྲོང་ཚོའི་ཏང་ཀྲི་པུའི་ཧྲུའུ་ཅི་སྤེན་པས་བཤད།
ཀྲུང་དབྱང་གི་བོད་ཀྱི་ལས་དོན་སྐོར་གྱི་བཞུགས་མོལ་་་་་་་
ཚོགས་འདུ་ཐེངས་བདུན་པའི་ཐོགསྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅི་ཞི་་་་་་་་
ཅིན་ཕིང་གིས“རིམ་ཁག་ཏང་རྩ་འཛུགས་དང་རྒྱ་ཆེའི་་་་་་
ཏང་ཡོན་དང་ལས་བྱེད་པ་མི་རིགས་ཁག་གི་མང་ཚོགས་་་
ཀྱི་སྣེ་ཁྲིད་ནས་ཚོད་བགམ་དྲག་པོ་སྣ་ཚོགས་ལ་ཁ་གཏད་་
གཅོག་པ་དང་།དཀའ་ངལ་དང་འགྲན་སློང་ལས་རྣམ་་་་་་
པར་རྒྱལ་བ།བློ་གཅིག་སེམས་གཅིག་གིས་མི་དམངས་ལ་་
ཞབས་འདེགས་ཞུ་བ་བཅས་ཀྱི་འགྱུར་མེད་སྟོབས་ལྡན་གྱི་
ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སྟོབས་ཤུགས་ཤིག་ལ་འགྱུར་བའི་འགན་ལེན་
བྱེད་དགོས”ཞེས་ནན་བཤད་གནང་ཡོད།
ཉེ་བའི་ལོ་ཤས་རིང་།བོད་ཀྱིས་ཏང་འཛུགས་སྐྱོང་གི་་་
རླབས་ཆེའི་འདུ་འགོད་གསར་པར་རྒྱུན་མཐུད་སྐུལ་་་་་་་་་་
འདེད་བཏང་ནས་གཞི་རིམ་ཏང་རྩ་འཛུགས་ཁྲི་2.2བར་་
མང་དུ་སོང་བ་དང་།ཏང་ཡོན་ཁྲི་42.6བར་འཕེལ་རྒྱས་་
བཏང་བ།ལས་བྱེད་པའི་དཔུང་ཁག་མི་ཁྲི་20.47བར་་་་
སྟོབས་ཆེར་བཏང་བ།གྲོང་ཚོའི“ཨུ་ལྷན་གཉིས”ཚན་་་་་་་
ཁག་གི་ཁོངས་མི་100%ཏང་ཡོན་ཡིན་པ་བཅས་ལས་་་་་་
ཏང་གིས་བོད་དུ་སྲིད་སྐྱོང་བའི་རྨང་གཞི་སྔར་བས་་་་་་་་་་
བརྟན་དུ་སོང་ཡོད།
བོད་ཀྱི་དམིགས་བསལ་གྱི་རང་བྱུང་ས་ཁམས་དང་ལོ་་
རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་བོད་ཀྱི་དེང་རབས་ཅན་གྱི་འཕེལ་་་་་་་
རྒྱས་ལམ་བུ་དེ་ཞིང་ཆེན་གཞན་དང་མི་འདྲ་བར་གྱུར་་་་་་་
ཡོད།དེའི་ཐད་སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅི་ཞི་ཅིན་ཕིང་གིས་དགོངས་
པ་ཟབ་མོ་བཞེས་ཡོད།
2019ལོའི་ཟླ་6ཚེས་14ཉིན།“2019ལོའི་ཀྲུང་་་་་་་་་
གོའི་བོད་ལྗོངས་འཕེལ་རྒྱས་གླེང་སྟེགས”ལ་རྟེན་འབྲེལ་་་
འཕྲིན་ཡིག་སྤྲིངས་སྐབས།སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅི་ཞི་ཅིན་ཕིང་་་་་་
གིས་བོད་ཀྱི་འཕེལ་རྒྱས་ལ་མཛུབ་སྟོན་གལ་ཆེན་གནང་་་་
བ་སྟེ“བོད་ཀྱིས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་གོ་སྐབས་ལ་དམ་འཛིན་་་་
བྱས་ཏེ་མཛེས་སྡུག་དང་བདེ་སྐྱིད་ལྡན་པའི་བོད་ལྗོངས་་་་
འཛུགས་སྐྲུན་དང་།ཕུལ་བྱུང་གི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་་་་་་
དར་རྒྱས།ས་མཐོའི་སྐྱེ་ཁམས་ཁོར་ཡུག་སྲུང་སྐྱོང་།དེ་་་་་་་
བས་དགེ་མཚན་ལྡན་པའི་སྒོ་དབྱེའི་སྲིད་ཇུས་ལག་་་་་་་་་་
བསྟར།ཕྱི་ཕྱོགས་དང་སྤེལ་རེས་མཉམ་ལས་རྒྱ་ཁྱབ་་་་་་་་་་
བཅས་བྱས་ཏེ་དུས་རབས་གསར་པའི་བོད་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་
ལེའུ་གསར་པ་རྩོམ་པའི་རེ་བ་ཡོད”
སྦྲང་ཆར་ཟིལ་མ་འབབ།དཔྱིད་ཀྱི་མྱུ་གུ་འབུས།
སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅི་ཞི་ཅིན་ཕིང་གི་བཀོད་སྒྲིག་ལག་བསྟར་
བྱེད་པར།བོད་ཀྱིས་དམངས་འཚོ་ལེགས་གཏོང་དང་མི་་་
སེམས་གཅིག་སྒྲིལ་དཔལ་འབྱོར་དང་སྤྱི་ཚོགས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་་་་་
འགོ་ཚུགས་ས་དང་དོན་ལ་བབས་སར་བརྩི་རྒྱུ་མཐའ་འཁྱོངས་བྱས་
པ་སྟེ།ཁྲོན་བོད་ལྕགས་ལམ་སོགས་རྨང་གཞིའི་སྒྲིག་བཀོད་རྣམ་་་་་་་
གྲངས་གལ་ཆེན་མགྱོགས་པོ་བསྐྲུན་ནས་རྫོང་དང་གྲོང་གསེབ་ཚང་་
མར་གཞུང་ལམ་ཤར་གཏོང་ཐུབ་པ་དང་།མཚོ་བོད་དང་།ཁྲོན་་་་་་
བོད། (པར་ངོས་གསུམ་པར་གཟིགས)